

W aktualnym wydaniu miesięcznika „Materiały Budowlane” Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędne przedstawia Państwu dwa artykuły. Pierwszy z nich to kontynuacja opisu prac legislacyjnych prowadzonych w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, związanych z wdrażaniem Dyrektywy Unijnych dotyczących efektywności energetycznej w Polsce. W artykule „Efektywność energetyczna w budownictwie – polskie regulacje prawne dotyczące wdrożenia dyrektywy 2010/31/UE cz. 2” zostały zaprezentowane założenia dotyczące nowej *Ustawy o charakterystyce energetycznej budynków* oraz stan prac nad *Krajowym Planem Działań* mającym na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii. Drugi z artykułów poświęcony jest projektowaniu i użytkowaniu budynków o obniżonym zapotrzebowaniu na energię. Autor porusza problem ograniczania zużycia energii przy jednocześnie wysokich wymaganiach dotyczących komfortu cieplnego w budynkach energooszczędnych związanego z problemem ich przegrzewania.

dr inż. Małgorzata Fedorczak-Cisak

Dyrektor Małopolskiego Centrum Budownictwa Energooszczędne, Politechnika Krakowska

mgr inż. Tomasz Żuchowski

Efektywność energetyczna w budownictwie – polskie regulacje prawne dotyczące wdrożenia dyrektywy 2010/31/UE (cz. 2)

3 czerwca br. zostało podpisane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju **rozporządzenie w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw charakterystyki energetycznej**, które stanowi wdrożenie art. 3 i 11 w powiązaniu z załącznikiem I dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13). **Rozporządzenie wejdzie w życie po 90 dniach od publikacji w Dzienniku Ustaw, a więc 2 października 2014 r.**

Projekt rozporządzenia obejmuje:

- metodologię obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową;
- sposób sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej;
- wzory świadectw charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej całość techniczno-użytkową.

Warto dodać, że rozporządzenie wprowadza zasady liczenia i podawania informacji o wielkości emisji CO₂, obok wartości wskaźników zapotrzebowania na energię użytkową, energię końcową i nieodnawialną energię pierwotną oraz wartości udziału odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową. Energia ta stanowiła jeden z ważniejszych wskaźników opisujących charakterystykę energetyczną budynku i wskazujących stopień jego oddziaływania na środowisko. Podawanie tych wymienionych wskaźników będzie stanowiło kompleksową informację dla odbiorcy oraz z punktu widzenia kompleksowego bilansowania poszczególnych parametrów w skali całego sektora.

Nowa ustawa o charakterystyce energetycznej budynków

3 września br. Prezydent RP podpisał ustawę o charakterystyce energetycznej budynków, uchwaloną przez Sejm RP 29 sierpnia br. Ustawa została ogłoszona 8 września 2014 r. w Dz.U. poz. 1200. Stanowi ona wdrożenie art. 9, 11 – 18, 20 oraz art. 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona dyrektywy 2002/91/UE z 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków).

W dotychczasowym porządku prawnym kwestie związane ze świadectwami charakterystyki energetycznej i kontrolą systemów ogrzewania i systemów klimatyzacji uregulowane zostały w ustawie z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.) oraz w aktach wykonawczych do tej ustawy. Regulacje te stanowiły wdrożenie postanowień dyrektywy 2002/91/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Warto zaznaczyć, że obecnie jest to etap końcowy wspomnianej transpozycji. Potrzeba wdrożenia dyrektywy wymusiła ujęcie spraw związanych z charakterystyką energetyczną budynków w nowym akcie prawnym poświęconym w całości tym zagadnieniom.

Głównym zadaniem ustawy o charakterystyce energetycznej budynków jest wzmocnienie, doprecyzowanie i ujednotwienie dotychczasowego systemu oceny jakości energetycznej budynków. Należy podkreślić, że wejście w życie przepisów ustawy nie niesie za sobą nowych obowiązków w odniesieniu do właścicieli lub zarządców budynków związanych ze sporządzaniem i przekazywaniem świadectw charakterystyki energetycznej budynków. W ustawie określono m.in. zasady:

- sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej;

- kontroli systemu ogrzewania i systemu klimatyzacji w budynkach;

- prowadzenia centralnego rejestru charakterystyki energetycznej budynków;

- opracowania krajowego planu działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy właściciel lub zarządca budynku, lub części budynku, lub osoba, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, lub osoba, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, lub najemca (w przypadku, kiedy takie świadectwo nie zostanie przekazane przez wynajmującego w ustawowym terminie 6 miesięcy) zapewnia sporządzenie świadectwa charakterystyki energetycznej budynku lub jego części:

a) zbywanego na podstawie umowy sprzedaży;

b) zbywanego na podstawie umowy sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;

c) wynajmowanego.

W porównaniu z obecnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi charakterystyki energetycznej budynków, nowa ustawa wprowadza następujące uregulowania:

- opracowanie przez ministra właściwego ds. budownictwa krajowego planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii (art. 9 dyrektywy);

- obowiązek podawania informacji dotyczącej efektywności energetycznej budynków w reklamach, w przypadku gdy dla budynku sporządzono już świadectwo;

- obowiązek posiadania świadectwa charakterystyki energetycznej w przypadku budynków zajmowanych przez organy wymiaru sprawiedliwości, prokuraturę oraz organy administracji publicznej, o powierzchni większej niż 250 m², w których dokonywana jest obsługa interesantów oraz jego umieszczenia w widocznym miejscu;

- obowiązek umieszczania świadectw charakterystyki energetycznej w widocznym miejscu, także w przypadku budynków o powierzchni użytkowej przekraczającej 250 m², w których są świadczone usługi dla ludności, mających już sporządzone świadectwo charakterystyki energetycznej (dotychczas obowiązek ten dotyczył budynków o powierzchni użytkowej przekraczającej 1000 m²);

- obowiązek umieszczania świadectw charakterystyki energetycznej w widocznym miejscu w przypadku budynków o powierzchni użytkowej przekraczającej 500 m², w których są świadczone usługi dla ludności i dla których sporządzono świadectwo;

- wydłużenie okresu wykonania obowiązkowych kontroli systemów grzewczych z kotłami o mocy nominalnej od 20 do 100 kW z 4 lat do 5 lat. Celem tych kontroli jest uzyskanie przez inwestora informacji o systemie grzewczym, czy jest on odpowiednio dobrany do potrzeb użytkowników, jaką ma sprawność i czy wskazane jest podjęcie działań mających na celu poprawę jego działania pod względem efektywności energetycznej, co jest bezpośrednio związane z potencjalnymi korzyściami finansowymi;

- obniżenie wymagań niezbędnych do uzyskania uprawnień do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków. Dostęp do uzyskania uprawnienia do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków będzie łatwiejszy dla osób posiadających wykształ-

cenie co najmniej inżynierskie ukończone na dowolnym kierunku studiów, ponieważ nie będą one musiały jak dotychczas kończyć specjalnego szkolenia i zdawać egzaminu lub kończyć studiów podyplomowych z dziedziny oceny charakterystyki energetycznej budynków. Zrezygnowano z egzaminu jako jednej z form nabycia uprawnień. Osoby posiadające wykształcenie wyższe nietechniczne będą mogły wykonywać świadectwa charakterystyki energetycznej budynków pod warunkiem ukończenia odpowiednich studiów podyplomowych;

- wprowadzenie systemu kontroli świadectw charakterystyki energetycznej oraz protokołów z przeglądów systemów ogrzewania (w tym kotłów) i systemów klimatyzacji przez niezależny organ – właściwego ministra. Kontrola będzie prowadzona z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego w ramach prowadzonego przez ministra centralnego rejestru świadectw charakterystyki energetycznej budynków. Taki mechanizm kontrolny ma na celu zapewnienie bardzo dobrej jakości świadectw oraz przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji (wynika on z art. 18 dyrektywy).

Warto podkreślić, że: wprowadzone w ustawie przepisy znoszą obowiązek sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej w przypadku oddawania do użytkowania budynku, przewidziany w ustawie – Prawo budowlane. Zniesienie tego wymagania spowoduje, że inwestorzy budujący bez zamiaru sprzedaży lub najmu osobie trzeciej nie będą objęci obowiązkiem sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej budynku. W ustawie podtrzymano obowiązek sporządzenia świadectwa przy sprzedaży oraz najmie budynku lub jego części, przy czym regulacja wprowadza mechanizm umożliwiający opracowanie świadectwa na koszt zbywającego lub wynajmującego w sytuacji zaniechania obowiązku przez te osoby lub podmioty.

Obowiązek zapewnienia kontroli kotłów oraz urządzeń chłodniczych obowiązuje od 1 stycznia 2009 r. i dotyczy właściciela lub zarządcy budynku. **Ustawa znosi obowiązek kontroli instalacji ogrzewania z kotłami o efektywnej nominalnej wydajności powyżej 20 kW użytkowymi co najmniej piętnaście lat**, licząc od daty zamieszczonej na tabliczce znamionowej kotła. Przepis ten miał na celu zapewnienie jednoznacznej kontroli tych urządzeń do końca 2010 r. Z chwilą wejścia w życie ustawy urządzenia te będą kontrolowane okresowo, tak jak pozostałe urządzenia instalacji grzewczych. Ponadto kontrola systemu ogrzewania obejmie nie tylko kotły, jak dotychczas, ale cały system ogrzewania, a więc także urządzenia instalacyjne. **Obowiązek kontroli dotyczy również urządzeń grzewczych zasilanych paliwem odnawialnym.** W porównaniu z istniejącą regulacją, kontroli systemów ogrzewania oraz klimatyzacji będą mogły dokonywać, poza osobami posiadającymi uprawnienia budowlane w zakresie instalacji, także osoby mające kwalifikacje wymagane na stanowisku dozoru nad eksploatacją urządzeń wytwarzających, przetwarzających, przesyłających i zużywających ciepło oraz innych urządzeń energetycznych, stosownie do zapisów ustawy – Prawo energetyczne, a także przepisów rozporządzenia ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci. Zgodnie z ustawą do dokonywania kontroli bę-

dą uprawnione osoby posiadające uprawnienia z dziedziny instalacji sanitarnej oraz elektrycznej.

Warto zauważyć, że sporządzenie świadectwa charakterystyki energetycznej stwarza właścicielom oraz najemcom budynków możliwość podjęcia działań zwiększających poziom efektywności energetycznej, które byłyby opłacalne ekonomicznie i optymalne pod względem kosztów.

Krajowy Plan Działań

Zgodnie z art. 9 dyrektywy nr 31/2010, państwa członkowskie zapewnią, aby:

- do 31 grudnia 2020 r. wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii;
- po 31 grudnia 2018 r. nowe budynki zajmowane przez władze publiczne oraz będące ich własnością były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii.

Cele opracowania Krajowego Planu Działań (KPD):

- 1) zapewnienie, aby od 2021 r. wszystkie nowe budynki były budynkami o niskim zużyciu energii (budynki zajmowane przez władze publiczne od 2019 r.);
- 2) opracowanie polityk i podjęcie działań służących pobudzaniu do przekształcania budynków poddawanych renowacji w budynki o niskim zużyciu energii;
- 3) ustalenie stosowanej w praktyce definicji budynków o niskim zużyciu energii;

4) informacje na temat polityk i środków finansowych lub innych środków w celu promowania budynków o niskim zużyciu energii;

5) informacje na temat krajowych wymagań i środków dotyczących zużycia energii ze źródeł odnawialnych w nowych budynkach oraz istniejących poddanych ważniejszej renowacji.

Dokument zostanie opracowany przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju, we współpracy z członkami zespołu ds. opracowania projektu krajowego planu działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii oraz optymalizację zasad ich finansowania. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele organów JST, samorządów zawodowych izb architektów i inżynierów budownictwa, nauki, instytucji finansowych posiadających ogromne doświadczenie i powszechnie znanych z zaangażowania w tematykę efektywności energetycznej.

Ostatnio przygotowanym dokumentem z dziedziny efektywności energetycznej jest **Wspieranie Inwestycji w Modernizację Budynków** opracowane na podstawie art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej. Dokument ten stanowi element Krajowego Planu Efektywności Energetycznej opracowanego i procedowanego przez Ministerstwo Gospodarki.

Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędnego Politechniki Krakowskiej

W trosce o rozwój budownictwa energooszczędnego

BIZNES

→

NAUKA

Celem działań Małopolskiego Centrum Budownictwa Energooszczędnego jest nawiązywanie i wzmocnianie sieci współpracy pomiędzy światem nauki i biznesu w obszarze budownictwa energooszczędnego

Oferujemy przedsiębiorcom:

- Testy szczelności powietrznej budynków metodą Blower Door
- Badania komfortu cieplnego pomieszczeń
- Pomiary współczynnika przenikania ciepła U dla przegród budowlanych
- Analizy, symulacje i projektowanie w specjalistycznych programach komputerowych – Autodesk, Antherm, WUFI, Design Builder, PHPP, Trnsys
- Doradztwo techniczne, analizy i ekspertyzy w zakresie materiałów, technologii energooszczędnych
- Organizowanie szkoleń, warsztatów i konferencji z zakresu budownictwa energooszczędnego

www.mcbe.pl
tel. kom. 797 401 110
ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków

Przedsiębiorco, wsparcie masz w zasięgu ręki!
Zgłoś się do nas już dziś, nie przegap swojej szansy!

Człowiek - najlepsza inwestycja

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego